

PRINTZ NÓRA

Egy falat

Éhes voltam. A többiek is azok voltak. Nem csak én, és a három testvérem, hanem a szüleim és nagyapám is. Így éltünk együtt már egy ideje, nyolcan abban a kis házikóban. Naphosszat csak feküdtünk a testvéreimmel, a porral és dohos szagokkal átitatott ágyon. Alig fértünk. A lábaink egymás hegyén-hátán voltak, néha rugdosódtunk is egy-egy szabad centiméter megszerzéséért. Legalább arra a kis időre megszabadultunk az éhség gondolatától, de mikor nem volt más dolgunk csak a gyomrunkat mardosó érzésre tudtunk gondolni. Naponta jó, ha egyszer-kétszer valamicske került az asztalra. Volt, hogy egy darab lábszárcsontból és pár szem krumpliból főtt levest ettünk napokig. Volt, hogy még azt se. Többnyire vizes kását ettünk. Ritkaságnak számított, ha egy kevés tejet tudtak szerezni a szüleim. A húsnak már az illatára se nagyon emlékeztem. A testvéreim talán rosszabbul viselték a dolgot, sokszor panaszkodtak. Én, rangidős, tízévesként úgy gondoltam, az a dolgom, hogy csendesen túrjek. Ahogyan a felnőttektől is láttam. Anyám többnyire varrogatott, tanítgatott minket, vagy az öcsémnek mesét mondott. Ezeket én is szerettem hallgatni. A nap fénypontja viszont számára is az evés volt, az ő gondolatai is az étel körül forogtak. Pontosabban annak az elkészítése körül. Minden egyes göcsörtös és sáros répát, megbarnult krumplit vagy kanálnyi sót úgy érintett meg, és dobott a fazékba, mint a valami varázslatot hajtana végre. Igazi rituálé volt. Szerettük nézni őt közben. Mielőtt az asztalra tette volna az elkészült ételt, mindent gondosan, egyenlő részekre osztott, hogy ne legyen vita. Ha mégis egy-egy falat kisebbre sikeredett, azt mindig a saját tányéjára tette, viccelődve, és arra hivatkozva, hogy ő vigyáz az alakjára. Nagyon vékony nő volt, a kezén kidagadtak az erek, arcának erős vonalat adtak kirajzolódó arccsontjai.

Apám ritkábban volt otthon. Azt mondta mindig, hogy munkát keres, de ő aztán nem találja. Mikor hazaért, és hozott magával valami ennivalót, anyám mindig kérdezte, hogy honnan volt rá pénz, de ő mindig rejtélyesen csak azt mondta: „Jaj, hát tudod, hogy vannak azok az alkalmi dolgok”. És anyám többet nem is kérdezett, csak nagy sóhajtozások közepette nekilátott a főzésnek. Mi sem kérdeztünk sosem semmit a munkájáról. Igazából nem is érdekelt egyikünket sem.

A nagyapám viszont egész nap otthon volt. Sokat betegeskedett, többnyire csak ült az egyik ágy szélén, derékig betakarva egy barnás-sárgás pokróccal és meredt maga elé. Néha olvasott is, de a nap nagy részében csak merengve bámult a semmi-re. Amióta meghalt a nagyanyám, ilyen volt. Nem is nagyon beszélt hozzánk, csak néha csitított, ha túl hangosan marakodtunk. A halála óta minden este megsiratta a Mamát. Pedig már rég volt, mikor elment. Haragudott ránk. Szerinte a nagyanyám kevéske örökségét éltük fel, míg a lusta apám csak kóborolt kedvére mindenfelé. Anyám meg nem normális, hogy egy ilyenhez hozzáment. Lehet, hogy így is volt, ez

sem foglalkoztatott annyira minket. Apám mindig azt mondta, hagyjuk az öregre, már bolond szegény. Nem is nagyon kedvelte, ha ő is hozzánk ült az asztalhoz. Szívesebben lökött neki oda a kanapéra pár falatot egy tányéron. Néha még azt is sajnálta tőle. Többször hallottuk, hogy esténként anyámmal a papa miatt veszekednek. Hogy csak púp a hátunkon, és így is elég a sok éhes száj, nem hogy egy haldokló vénséget etessünk. Anyám ettől mindig nagyon dühös lett, de néha érződött, hogy azért egyetért vele.

Ahogy telt az idő, egyre nagyobb feszültség volt az étkezések körül. Apám mindig mondta anyámnak, hogy ne spórolja le a saját adagját, mert megbetegszik. Inkább az öregnek járna kevesebb. A papa ilyenkor nem szólt semmit, nem vitatkozott. Sőt, volt, hogy megértően bólogatott. Érezte ő is, hogy nagy terhet jelent. Az esti veszekedések is megszorodtak. Mi a testvéreimmel ebből igazából csak annyit érzékelünk, hogy, ha nem az éhségtől, akkor a szüleinktől nem tudunk rendesen aludni.

Majd a veszekedések egyszer csak megszűntek. Miután minket lefektetett anyám, leültek az asztalhoz apámmal meg a papával, és egy szál gyertya mellett hajnalig beszélgettek. Anyám gyakran sírt. Nagyapám olyankor mindig megsimogatta a fejét, ahogyan a kislányokat szokás nyugtatni. Apám csak néha bólogatott, de többnyire csak a gyertya lángját bámulta. Néha elővett egy papírt és hosszan jegyzetelt rá. A papa is gyakran írt valamit. Nem tudtuk, mi történik velük. Később ezeknek az estéknek is vége lett, és pár napig teljesen sötétben, némán feküdtünk le aludni.

Aztán egyszer hajnalban arra ébredtünk, hogy apám már felöltözve a szekrényben pakolászik, valamit keres. Nagyon elegáns volt. Szinte sosem láttuk inget viselni, zakót meg pláne. A cipője is ki volt fényesítve. Anyám és Nagyapám is ébren volt, ültek az ágyon, és egymásra dőlve a Mama fényképét nézték. Apám odament hozzájuk, megcsókolta anyám arcát. Megállt a Papa előtt, nézte egy kicsit és azt mondta, „Majd jövök, addig készüljétek el”. Miután apám elment, anyám nekilátott takarítani. Közben néha elsírta magát. A Papa becsomagolta a Mama fényképét egy fehér ruhába, majd ő is kiöltözött. Leült az ebédlőasztalhoz és várt. A testvéreim is lassan nyüzsögni kezdtek. Anyámat nyaggatták, hogy éhesek. Ő csak azt mondogatta, hogy türelem, türelem. Hát vártunk türelmesen. Egészen délutánig. Akkor hazaérkezett apám, sóhajtozva, kezében nagy csomagokkal. Kezdtünk volna neki örülni, de ő kiküldött minket, hogy játsszunk a ház előtt kicsit. Ki is mentünk. Kavicsokat rugdostunk, birkóztunk, tanítottam a kisebbeket fára mászni. Majd ráuntam a dologra, és kezdett gyanús lenni, hogy miért is lettünk ebéd nélkül kiküldve. Míg a többiek egy csúzlínak tökéletes fadarabon marakodtak, én halkán az ablak alá álltam, és lábujjhegyre állva benéztem. Az asztalnál ültek, és fogták egymás kezét. Valamit beszéltek, nem hallottam mit. Majd egy idő után felállt apám, és visszavette a zakóját. Pár másodperc múlva nagyapám is a kabátjáért ment. Anyám a szemét törölgette, majd kezdte kipakolni a csomagokat. Rengeteg zöldséget vett elő, krumplit meg répát. Majd egy jókora pulykát is. Hatalmas volt. Nem is tudtam, mikor láttam hasonlót utoljára. Épp elgondolkoztam volna, hogy honnan van az a madár, mikor kicsapódott az ajtó. Apám lépett ki, karonfogva nagyapámat. Remegtek mindketten. Apám azt mondta, hogy ne menjünk utána, csak integessünk a Papának, mert ő

most elmegy. Aztán menjünk be gyorsan tisztálkodni. Engedelmesen így is tettek a testvéreim. Én viszont utánuk mentem. Tudni akartam, hova megy a Papa. Egy ideig követtem őket a fák között, de túl gyors volt a tempójuk, szem elől veszítettem őket. Leültem az egyik fa tövébe, gondoltam megvárom apám, úgyis arra jön visszafelé. Pár perc múlva, nem is olyan messziről, egy nagy durranást hallottam. Egy lövést. Rengeteg madár röppent fel ijedten a környéken. Aztán megláttam apámat, ahogy nagy léptekkel közelít felém. Az arca hófehér volt, a szeme vörös, a kezei remegtek. Nem kérdezte mit csinálok, miért vagyok ott, csak azt mondta, hogy menjünk, anyám már biztosan elkészült a finom ebéddel. Majd kézen fogott, és szépen lassan elkezdtünk sétálni hazafelé. És én boldog voltam. Boldog voltam, mert tudtam, hogy aznap már egy kicsivel többet ehetek.